

A NYOMOK MÉG EGY BEJÁRATOT SEJTETNEK

Halló, Baradla-expedíció!

TELEFONBESZÉLGETÉS A TIZEDIK NAPJA A BARLANGBAN ÉLŐ KUTATÓKKAL

Sok mindenre számítottam, amikor pénteken telefonon hívtam a január 14. óta az aggteleki cseppkő-barlangban dolgozó *Baradla '88* expedíciót, csak arra nem, hogy vezetője, *Adamkó Péter* a mélyben könyvet vesz elő, és felolvass belőle egy Kossuth Lajostól való idézetet. Az 1882-ben leírt mondatot hallva persze elillan a csodálkozás. Hiszen az akkor Turinban élő Kossuth épp arról a barlangról szólva állapította meg: „Az eddigi kutatások eredményei kétségtelenül igen-igen becses építési anyagok a majdani tudományos elmélet épüléséhez.”

A barlangkutatás előzményei hosszú időre nyúlnak vissza. A Baradla-barlang első jeles kutatója Vass Imre volt, ő 1821-ben majdnem a teljes hosszában végigjárta a főágat, s remek térképet is készített a föld alatti labirintusról. A következő nevezetes időszakban, évszázadunk harmincas éveiben Kessler Hubert örököltette meg a nevét a barlanghistóriában: fontos oldalakat tárt föl, s egy víz alatti szifont átúszva összekötötte a már ismert járatokat az akkoriban megismert cseh-szlovákiai Domica-barlanggal.

A felszabadulás után jó néhány kutatócsoport faggatta már a cseppkőbirtalom különféle titkait. A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulatnak és az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóságának ezen a mostani közös expedícióján a társulat tizenkét csoportjának huszonnyolc tagja vesz részt — ez minden eddiginél nagyobb létszám. A sátraiakat a bejáratról két kilométernyire verték föl, ebből az alkalmi táborból indulnak el naponta, hogy elvégezzék a tervezett munkákat. A külvilággal lényegileg egyetlen szál telefondrót köti össze őket. Szerencsére ez a vonal — ha a hang minősége nem is mindig kifogástalan — megteszi a magáét.

— *Halló, Baradla! Az expedíció vezetőjével szeretnék beszélni!*

— *Halló! Itt Adamkó Péter.*

— *Hol tart most a kutatás?*

— Több ezer régi feliratot találtunk és rögzítettünk. A legrégebb 1774-ből, egy Kondor nevű személytől való. Ő legalább 500 méternyire jutott el a bejáratról.

— *Sikerült-e megtalálni a remélt nagy mellékágat?*

— Eddig csupán néhány rövid oldalággal gazdagodott a barlang. A most megtisztított járatok közül a leghosszabb sincs 100 méter. De rájöttünk valami másra!

— *Éspedig?*

— Eddig azt hittük, hogy a barlangnak ezen a részén csak Aggteleknél van bejárat. Most azonban olyan nyomokat találtunk, amelyek egy hajdani másik bejáratról árulkodnak. De erről a régészünk, Bauer Jakab tud többet.

— *A mai bejáratról hat kilométernyire nagyon nagy és alig megköpött állatesontokat találtunk. Hogy öslőtől, ősböleánytól vagy rénszarvastól származnak-e, nem tudjuk. Ez csak a felszíni vizsgálatok során derülhet ki. De akárhogyvan áll is a dolog, csak egy sokkal rövidebb úton kerülhetek a lelőhelyre.*

— *Hogy sikerült a kürtőprogram?*

— Végigjártunk néhány olyan, mennyezetből nyíló kürtőt, amelyikben még senki sem járt előtünk — mondja *Böröcsök Péter*. — Akadt közöttük hatvanméteres is. Tapasztalataink arra mutatnak, hogy a mostani főjárat fölött nincs másik főág. Pedig sokan bíztak a létezésében. Ellenben ígéretesek az említett csontlelet közelében tátonóg mennyezeti nyílások. Talán valamelyik kürtőből a hajdani „ősember” ágba jutunk ki.

— *Hogy viselik a bezártságot?* — ez a kérdés már az expedíció orvosságának, *Komlóssy Attilának* szól.

— Mindenki egészséges. És lelkiileg is jól bírjuk. Ami váratlanul ért: a „biológiai órák” nem úgy

működik, mint a felszínen. Mind-egyikünk számára meghosszabbodtak a napszakok. Az óránkon huszonhatszor, huszonhatszár jár körbe a mutató, míg újra elálmosodunk. Most ott tartunk, hogy hajnal előtt nem jön álom a szemünkre, és dél körül vagy utána ébredünk.

— *Kérem ismét Adamkót!... Hogy summázhatók a tapasztalatok az utolsó előtti munkanapon?*

— Ha elég tágas a tábor, ilyen nagy létszámú csoport is huzamosan élhet, dolgozhat a föld alatt. Megtanultunk konzervben és hálózsákban, sátorban élni. Ennek hasznát vehetjük későbbi, külföldi barlangi expedíciókon: az ottani barlangok közül nem egy több száz kilométer hosszú, sokáig kell lent tartózkodni. A régészeti és a felirategy elemzése a jövőre vár; nagyon valószínű, hogy sok kérdésben számottevően megváltoztatja a barlangról való eddigi ismereteinket. Ha pedig bizonyossá válik a „második” bejárat hajdani megléte, akkor szinte újra kell írni a barlang őstörténetét. De ez már nemcsak a mi feladatunk.

Eddig a beszélgetés. Amit elmondtak a „barlangiak”, nem kevés. Ők huszonnyolcan újabb „becses építési anyagokkal” járulnak hozzá Kossuth álmának megvalósulásához. Lesz miről beszámolniuk a barlangászok jövő évi budapesti világgongoszsuzán. És talán többről is, mint amennyit a telefonban felsoroltak: a vasárnapi felszállásig még egy teljes munkanap áll a Baradla '88 rendelkezésére.

Daniss Győző

*

Maróthy László, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, környezetvédelmi és vízgazdálkodási miniszter, az Aggteleki Nemzeti Park, valamint a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társaság meghívására meglátogatta az aggteleki cseppkő-barlang mélyén tartózkodó *Baradla '88* barlangkutató expedíciót.